

16235-AÇIKLAMA RAPORU.

• **Plan / proje hazırlanmadan önceki durum, sorun tanımları (en fazla 100 kelime)**

İklim krizi ile mücadele; sürdürülebilirliği sağlamak, ve insan sağlığını güvence altına almak için önemlidir. Ancak, özel sektör, yerel yönetim ve sivil alanın kesişiminde; yurttaşların çevresel sorunlara yönelik örgütlenerek ve bilinçlenerek eyleme geçme pratiklerinin yoksunluğunu gözlemledik. Atık yönetimi, ileri dönüşüm çalışmaları, onarım kültürü ve yurttaş katılımı iklim krizi ile mücadelede öne çıkarken, bunların kent ile ilişkisi ve yurttaşların gündelik pratiklerine yansımaları yeterli değildi..

Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Kent Konseyi işbirliğinde gerçekleşen Tamirhane bahsedilen sorunlara çözüm önerisi geliştirmeye odaklandı. Bu işbirliği, iklim kriziyle mücadelede onarım kültürünü mekanlar aracılığıyla yaratarak kentte yaygınlaştırmayı ve bu süreci yurttaş katılımıyla gerçekleştirmeyi amaçladı.

• **Kullanılan kaynaklar (en fazla 200 kelime),**

Roof Coliving süreç tasarımı ve kolaylaştırıcılığında gerçekleşen süreçte Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Kent Konseyi mekanı bu katılımcı dönüşüm çalışması için mekanı hibe etmiş, yurttaşların tasarımlarının uygulanması için kamu kaynaklarını ayırmış, bütün süreç boyunca gerçekleşen faaliyetlerin doğrudan ve dolaylı maliyetleri karşılamıştır. İşbirliği kapsamında yapılan bütün aktivitelerin uygun tesislerde yapılmasını sağlamış, yerel basında çalışmalara destek vermiş, Nilüfer yurttaşı ile doğrudan iletişim çalışmalarında aktif yer almış, süreçte yer alacak ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeleri gerçekleştirmiş, bütün faaliyetlerde belediyenin ilgili birimlerindeki uzmanları dahil etmiş, teknik, lojistik, materyal, üretim bütçelerini karşılamıştır. Aynı zamanda bu katılımcı tasarım süreçlerinin devam etmesi ve yerelde kültür haline gelmesi için 2023 yılını Nilüfer’de tasarım yılı ilan eden Belediye Başkanı Turgay Erdem de sürecin aktif takipçisi olarak yer aldı.

Belediyenin öz kaynaklarıyla gerçekleşen bu mekansal dönüşüm sürecinde 650’den fazla yurttaş doğrudan tasarım sürecinde anlamlı bir şekilde yer aldı. Roof Coliving olarak ileri dönüşüm ve onarım çalışmalarının yürütülmesinin amaçlandığı bu mekansal yeniden

işlevlendirme sürecini, yerele ait olması planlanan bu mekanın ancak yerelin anlamlı katılımıyla dönüşebileceğine ve dönüşüm sonrası sürdürülebileceğine inanarak katılımcı bir şekilde tasarladık.

- **Uygulama süreci (en fazla 400 kelime)**

Nilüfer Belediyesi, Nilüfer Kent Konseyi işbirliğinde ve Roof Coliving'in süreç tasarımı ve kolaylaştırıcılığında Tamirhane'nin yaratım süreci Nilüferlilerle birlikte gerçekleşti. Eski Zabıta Müdürlüğü binasının dönüştürerek burada tamir ve onarım kültürünü yaratmak isteyen Nilüfer Kent Konseyi bu sürecin katılımcı ve yaratıcı bir şekilde gerçekleşmesi için işbirliği teklifinde bulundu. Roof Coliving olarak onarım kültürü ile **sivil, esnek ve yaratıcı** bir mekanın hayata geçebilmesi için katılımcı tasarım pratiklerini kullanarak süreç tasarımını ve uygulamasını gerçekleştirdik.

Bir taban hareketi olarak sosyal tasarım pratiklerini kullanarak herkesin yaratıcı bir şekilde katkıda bulunmasını sağlayan süreç boyunca üç bileşen odağımızda yer aldı; mekan, topluluk, kültür. Mekanı katılımcı şekilde yeniden işlevlendirerek onarım kültürünü yaratmak ve yaygınlaştırmak, yerel toplulukların kurulması ile yurttaşların kente müdahaleler yaratabilmesi amaçlandı. İhsaniye mahallesindeki mekan üzerinden başlatılan katılımcı sürecin hem Nilüfer'de hem de Bursa'da farklı formlara bürünerek replike edilebilmesi ve katılımcı süreci deneyimleyen Nilüfer Belediyesi'nin bu yaklaşımı farklı şekillerde ölçekleyerek yurttaş katılımını sürdürülebilmesi için de stratejiler geliştirildi. Nilüfer Tasarım Atölyesi, Karaman Dernekler Yerleşkesi, Nilüfer Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Kültür Müdürlüğü ve doğrudan Belediye Başkanı Turgay Erdem'in yer aldığı süreçler uygulandı, çalışmalar aktarıldı.

Konsept tasarım, uygulama ve sürdürülebilirlik olmak üzere 3 fazdan oluşan bu dönüşüm sürecinin içerikleri ve uygulama yöntemleri de yerele özel olarak tasarlandı. "sivil, esnek ve yaratıcı" bir mekanı yaratma sürecimiz;

Tasarım Atölyeleri: Mekana yönelik hayaller kurduğumuz, ileri dönüşümü ve iklim çalışmalarını, Nilüfer'deki yurttaşlık kültürünü ve kentsel problemleri tartıştığımız atölyeler sonucunda mekana yönelik ihtiyaçları, istekleri ve dilekleri toplayarak mekana yönelik kolaj çalışmaları yaptığımız tasarım atölyeleri, semt sakinleri ile mahalle buluşmaları, Nilüfer Kent Konseyi emekli meclisi, gençlik meclisi gibi katılımcılarla gönüllü buluşmaları, akademisyenler, sivil toplum örgütleri ile paydaş çalışmaları, M.Kemal Coşkunöz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri ve öğretmenleri ile meslek lisesi çalışmayı, Agora Çarşısı esnafı ile Esnaf buluşması, Nilüfer iklim sözcüsü çocukların katılımıyla ilkim sözcüleri buluşması

gerçekleştirdik. Buluşmalarda elde edilen 1000'e yakın içgörüyü sergilediğimiz, sadece projenin duyurusunu yapmak üzere değil mekanda yurttaşlara farklı bir deneyim sunmak adına bir lansman etkinliği düzenledik. Lansman içeriği oluşturulurken mekanda ileri dönüşüme yönelik sergilenmesi ve dağıtılması üzerine Nilüfer Haritası Yama Atölyesi ve Vinil Dönüşüm Atölyesi adında iki ileri dönüşüm atölyesini deneyimlemiş oldu. Farklı şehirlerden Nilüfer'e gelen 30 genç tasarımcının, 1000'den fazla yurttaşın verisini inceleyerek, saha gezileri düzenleyerek, mekansal fonksiyonlar ve aktiviteler planlayarak, akran akrana değerlendirmeler yaparak, yurttaşların istekleri, hayalleri ve dilekleri kapsamında mekanın konsept tasarımlarını ürettiği Tamirathon adında bir tasarım maratonu düzenledik. Sürecin sonunda ise üretilen paftalar kamusal alanda sergilenerek yurttaşlara sunuldu, geri bildirimler toplandı.

- **Uygulama ile elde edilen sonuçlar (en fazla 300 kelime)**

Anket çalışmaları, katılımcıların 95,8'nin programın mevcut tasarım süreçlerinden farklılaştığını, %73,1'i kentsel katılım yaklaşımlarının tamamen değiştiğini belirtmiştir. "Toplum katılımı herhangi bir soruna çözüm getiriyor mu?" sorusuna verilen evet yanıtı program süresince %76,9'dan %92,3'e yükseldi.

Programa katılan yurttaşların tabandan örgütlenerek çözüm uygulamalarına yönelik motivasyonu %15,4 oranında artmıştır. Vatandaşların %53,8'i kentsel sorunların tanımlanmasında aktif rol alabileceğini düşünürken, süreç içerisinde bu oran %73,1'e yükselmiştir.

Çalışmada Nilüfer bölgesinin kültürel yönleri ve diğer bölgelerle kültürel alışverişleri üzerinde durulmaktadır. Şehir ölçeğinde bir konsept çalışması olan Tamirhane'deki kültürel değişim süreci ve Nilüfer Belediye Başkanı Turgay Erdem, Nilüfer Kent Konseyi (NKK) Başkanı Neslihan Binbaş ve 1000 yurttaşın katılımının etkisi de incelendi.

Nilüfer Belediyesi ve NKK'nin geleneksel katılım yöntemlerinin sosyal inovasyona odaklanmasını sağladık. Yerel yönetimler katılımcı tasarım pratiklerini anlamlı katılımcı süreçler inşa etmek için hayata geçirmelidir, çünkü bu uygulamalar toplum için daha etkili, sürdürülebilir ve eşitlikçi sonuçlar doğurur.

Projenin etki süreçleri; Şok, Kıyı, Köşe Etkinliği ve Bisiklet Onarım Buluşmaları ile mekan yurttaşların ihtiyaçları doğrultusunda kamusal kullanıma açıldı.

Şok, Kıyı, Köşe Etkinliği: Esentepe Mahallesi Özen Sokak'ta katılımcı bir yaklaşımla, atıl alanları kolektif olarak yaratıcı bir alana dönüştürerek sokak hayvanları için ileri dönüşüm çalışmaları gerçekleştirildi.

Bisiklet Onarım Buluşması: Depremden etkilenen çocuklara hediye edilmesi için toplanan 164 bisiklet tamir edildi.

Başarılar:

- Her sene Almanya Hükümeti'nin liderliğinde düzenlenen Creative Bureaucracy Festival'e "Rethinking A Police Station As A Civic Space" başlığı ile "Living Better Together" kategorisinde katılımcı süreç yaklaşımı ile Türkiye'den seçilen tek çalışma olarak yer aldı.
- KALE İbrahim Sosyal Girişimcilik Ödülleri'nde Tamirhane kapsamında gerçekleşen Roof Coliving x Nilüfer Belediyesi ve NKK işbirliği ile kamu-STÖ işbirliğinde etki odaklı ve sistem dönüşümünü amaçlayarak, işbirliği kategorisinde finale kalan çalışmalardan biri oldu.
- Tamirhane mekansal dönüşümüne devam ederken aynı zamanda onarım kültürünü kentte yaratıyor. Tamirhane topluluğu Sivil Düşün Topluluklar kuluçkasına seçilen 60 ekip arasında yer alarak topluluk stratejilerini çıkarmak için çalışıyor.

● **Planlama süreci ve / veya uygulamadan kazanılan ve benzer projelerde kullanılabilecek deneyimler (en fazla 300 kelime)**

"En rahatsız edici durumlardan biri, gizlice hayalini kurduğunuz şeyin size dışarıdan zorbalıkla dayatılmasıdır. Bu şekilde gerçekleşmiş hayalin güzel bir adı vardır: kabus." Slavoj Žižek'in de dediği gibi hayalini kursak da, katılımın olmadığı, ölçeğinden bağımsız ve tepeden inme kentsel tasarım uygulamaları, politikaları ancak kabusumuz olur. Kabusları yaratmadan tabandan örgütlenerek mekanlar üzerinden katılımı sorgulayarak uygulamaya dönüştürmeye devam ediyoruz. Tamirhane onarım kültürünü yurttaşlarla birlikte yaratmak için hayat buluyor.

Etki genişletme ve büyüme hedeflerimiz:

Kısa vadede katılımcı tasarım pratikleri odağındaki içeriklerle kamu ve özel sektör kesişiminde yurttaş dahiliyetini yaratarak farklı temalarda farklı tip programlara devam etmek.

Orta vadede yerel yönetimlerle olan işbirliklerini geliştirerek kent içindeki atıl mekanların katılımcı dönüşüm süreçlerini ilerletmek, Türkiye’de yerel kültür ve dinamiklerle ilişkilendirilerek onarım ve sürdürülebilirlik kültürünü geliştirmek ve yurttaşların gündelik hayatlarının bir parçası haline getirmek. Bu kültüre dair bilinç ve farkındalık oluşturarak yurttaşların bu bağlamdaki ihtiyaçlarına yönelik örgütlenecek talepte bulunmalarını sağlamak. Alternatif etkili kamusal mekanların yaygınlaşması ve bu modellerin çoğalması için yeni bir örgütsel yapı geliştirmek.

Uzun vadede bu modelin, farklı bölgelerde yerelin ihtiyacı üzerine katılımcı süreçleri ölçekleyerek replike etmesi ve uygulaması hedefleniyor. Katılımcı süreçlerin yerel yönetimlerin kültürü haline gelmesini sağlayarak demokratik belediye anlayışını geliştirmesi amaçlanmıştır.